

מענה לקול קורא: תהליך גיבוש תכנית למדיניות רוחבית ברגולציה להתמודדות עם משבר הקורונה

מבוא:

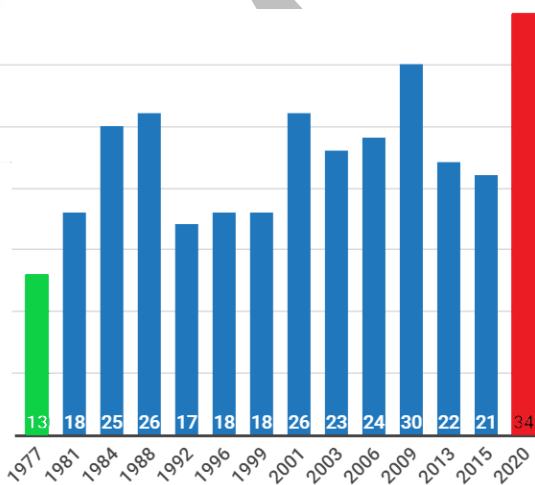
נטל הבירוקרטיה ונטל הרגולציה העודפים מכבידים מאוד על המגזר העסקי. עם השנים, נוצרה בישראל בירוקרטיה רוויה בפרוצדורות, בטפסים, באישורים, בריבוי גופים המחייבים בשלבי אישור פעולה. על פי נתונים אובייקטיביים – ישראל מצויה מתחת לממוצע המדינות המתקדמות ובוודאי לא מובילה בהן. כהמחשה - נכון ל 2019 רק 35% מהשירותים הממשלתיים היו מקוונים, כאשר ממוצע OECD עמד על 71%; היעילות ממשלתית שלנו שהוערכה ב 2019 על ידי הבנק העולמי כנדרשת לשיפור, ונמצאה נמוכה בכ- 8% פחות מבריטניה ובכ-16% פחות מגרמניה.

הרגולציה העודפת – במקום לטפל בכשלי שוק, לא פעם הרגולציה בישראל יצרה בעצמה עיוותים וכשלים תפקודיים המכבידים על תפקוד המשק, על כושר התחרות של המגזר העסקי ועל הפוטנציאל התפקודי שלו. במבחן התוצאה - בשנת 2018 ישראל דורגה במקום ה 59 מהמדינות הנסקרות בנושא נטל הרגולציה הממשלתית.

המגזר העסקי סובל מכך, שבתהליך ארוך של שנים נוצרו "שכבות גיאולוגיות" של בירוקרטיה ורגולציה, רבות מהן מיותרות ואף מזיקות לפעילותו של השוק החופשי ויוצרים אי-יעילות כלכלית. למרות מספר ניסיונות שאף עוגנו בהחלטות ממשלה כמו החלטה מספר 2118 מיום 22.10.2014 ובהחלטות משלימות – השירות הממשלתי מכוון לשימוש כמעט אוטומטי בכלי המשילות הרגולטורי, ככלי העבודה המרכזי. בשנת 2015 נקבעה תכנית חומש עד 2019, ובה כ-370 תוכניות להפחתת הרגולציה, אך למעשה - רק כ-160 תוכניות גובשו וחלק ניכר מהן לא ייושמו.

גם עצם המבנה הממשלתי הנובע משיטת הפרלמנטרי יצרה עיוותים והכבדה שהחריפה במהלך שני העשורים האחרונים. מספר משרדי הממשלה גדל בתקופה זו באופן משמעותי וכיום פועלים בממשלה 34 (!) משרדים. מספר זה הוא חריג מאוד בגובהו בהשוואה למדינות בעלות סדר גודל דומה לזה של ישראל. לריבוי משרדי ממשלה יש מחירים: הוא מסרב את הליכי קבלת החלטות, מגדיל את מספר הגורמים בעלי סמכות רגולטורית, מתמרץ העברת תחומי

מדיניות ממשרד למשרד באופן שפוגע ביציבות ובטיפול בנושאים באופן רציף, ויוצר אי

- התאחדות הקבלנים בוני הארץ
- התאחדות המלאכה והתעשייה בישראל
- איגוד חברות הביטוח
- להב – לשכת ארגוני העצמאים בישראל
- איגוד הבנקים בישראל
- התאחדות המלונות בישראל
- ארגון חברות האבטחה בישראל
- התאחדות תעשייני היהלומים בישראל
- התאחדות האיכרים בישראל

ארגון חברות לאספקת משאבי אנוש בישראל

התאחדות ענף הקולנוע בישראל

איגוד בתי ההשקעות

טל. 03-5162575

מייל. office@bizisrael.org

אתר. bizisrael.org

כתובת. אריאל שרון 4, גבעתיים, מגדל השחר

בהירות בדבר ממשקים חיוניים שבין גורמי השירות בממשלה לבין המגזר העסקי, כך גם מול הציבור בכללותו.

רגולציה ויעילות ממשלתית בדגש על הסביבה העסקית:

הגלובליזציה מחייבת את המגזר עסקי בישראל להתמודד בסביבה תחרותית אגרסיבית. כושר התחרות של חברות בישראל תלוי במידה רבה מאוד ביעילות של הסביבה הרגולטורית התורמת או מכבידה על צמצום עלויות הייצור, השירותים והמסחר.

מדד הבנק העולמי לקלות עשיית עסקים, מציג תמונה בעייתית מאוד בדירוגה של ישראל: מיקומה בעולם הוא 35, כאשר הציון הכולל הוא 76.7. ישראל בולטת לרעה במרכיבי קלות עשיית עסקים כגון – חיבור לחשמל, רישום נכסים, אכיפת חוזים, מסחר בינ"ל, קבלת אשראי.

מדד עשיית עסקים המשווה רגולציה עסקית בין מדינות, נתוני ישראל. מקור – הבנק העולמי, 2020

ברמה ההצהרתית, תפיסת המשק בישראל מבוססת על כלכלת שוק וצורך בהפחתת מעורבות הממשלה, אולם במציאות - המעורבות של הממשלה מאופיינת לא פעם בהעדר אמון באזרחיה ובארגונים יציגים, ברמת נגישות נמוכה לשירותים ציבוריים איכותיים, בבירוקרטיה עודפת ומכבידה, ובנוסף לאלו בעיתים גם במעורבות-חסר בכשלי שוק כמו ריכוזיות ענפית.

נשיאות המגזר העסקי תהיה שותפה ותומכת בכל החלטה שיש בה כדי להפחית נטל הבירוקרטי והרגולטורי - בעיקר בתקופה בה המשק הישראלי יידרש להתאוששות וצמיחה - משרד ראש הממשלה, המועצה הלאומית לכלכלה ומשרד האוצר נדרשים לשים כיעד אסטרטגי לשנים הבאות את הפחתת הנטל הבירוקרטי. יישום תהליכים אלו חשוב שייבנה תוך לימוד ממדינות אחרות בעולם אשר פעלו ביוזמות שמן הכולל הוא "Cutting red tape initiatives"

- התאחדות הקבלנים בוני הארץ
- התאחדות המלאכה והתעשייה בישראל
- איגוד חברות הביטוח
- להב - לשכת ארגוני העצמאים בישראל
- איגוד הבנקים בישראל
- התאחדות המלונות בישראל
- ארגון חברות האבטחה בישראל
- התאחדות תעשייני היהלומים בישראל
- התאחדות האיכרים בישראל
- ארגון חברות לאספקת משאבי אנוש בישראל
- התאחדות ענף הקולנוע בישראל
- איגוד בתי ההשקעות

עיקרי הצעדים שאנו ממליצים לנקוט:

1. פתרונות רגולטוריים מידיים או קצרי טווח.
 - (א) ריסון מידי של כל רגולציה חדשה, "הקפאת מצב" למשך שלוש שנים לפחות.
 - (ב) יישום מידי של הקלות בפתחת עסקים חדשים.
 - (ג) הקלות בנטל קיים.
2. מיסוד תשתיות ארוכות טווח למדיניות רגולציה חכמה בישראל.
 - (א) נשיאות מגזר העסקי רואה בחשיבות עליונה יצירת ועדה מאשרת לנושא רגולציה בשיתוף משרדי הממשלה, נשיאות המגזר העסקי וארגוני צרכנים, בכדי למנוע הכבדה רגולטורית ובירוקרטית ואי-ציות לכללי ה RIA.
 - (ב) מיסוד ויישום התהליכים בקביעת רגולציה חדשה על פי המתווים שנקבעו בהחלטות הממשלה הקודמות.
 - (ג) מיסוד ושינויים מבניים.
 - 1) בקרה על "זרם" הרגולציה החדשה.
 - 2) בקרה על "מלאי" הרגולציה הקיימת.
 - 3) בקרה על המערכת הרגולטורית.
 - 4) קידום תכנון ותיאום בין רגולטורים.
 - 5) בניית מסוגלות מערכתית.

פירוט הצעדים הנדרשים

קידום הקלות נטל זמניות או קבועות:

ישנם מספר ענפים אשר ידוע שההתאוששות שלהם תארך זמן, כמו ענף האירוח, בתי המלון, האבטחה, ענף התרבות, האירועים, הקולנוע. לגביהם יש צורך לעצב הסדרים ארוכי טווח כדי לשמר את ליבת העסקים, משום שיש אינטרס ציבורי ומשקי בהמשך קיומם של ענפים אלו – ארנונה והוצאות קבועות לאחר יוני לכלל העסקים בקטגוריות הללו גם לעסקים במחזוריים של מעל 400 מיליון ₪. חשוב לזכור כי ישנם ענפים שנשענים על התיירות הנכנסת שנכון לעת הזו עדיין לא קיימת ועדיין לא ברור מתי תתאפשר שוב.

- מנגנון ארנונה - מוצע כי באופן מידי ישונה מנגנון עדכון הארנונה כך שמשקל הוצאות השכר בנוסחת העדכון יעמוד על 35% (ולא על 50% כפי שהוא עומד היום). עוד מוצע כי מקדם ההתייעלות, אשר בוטל בשנת 2013, יוחזר.

התאחדות הקבלנים
בוני הארץ

התאחדות המלאכה
והתעשייה בישראל

איגוד חברות הביטוח

להב – לשכת ארגוני
העצמאים בישראל

איגוד הבנקים
בישראל

התאחדות המלונות
בישראל

ארגון חברות
האבטחה בישראל

התאחדות תעשיית
היהלומים בישראל

התאחדות האיכרים
בישראל

ארגון חברות לאספקת
משאבי אנוש בישראל

התאחדות ענף
הקולנוע בישראל

איגוד בתי ההשקעות

טל.
03-5162575

מייל.
office@bizisrael.org

אתר.
bizisrael.org

כתובת.
אריאל שרון 4,
גבעתיים, מגדל השחר

- הנחות - המשך ההנחות בארנונה גם מעבר ליוני 2021 לעסקים שהפגיעה בהם תמשיך להיות כבדה (לפחות עד סוף 2021) והכללת עסקי תיירות שמחזורם מעל 400 מלש"ח בהנחות אלו.
- הוצאות קבועות - המשך מתן מענקי הוצאות קבועות לעסקים אלו מעבר למאי 2021 (לפחות עד סוף 2021)
- סיוע נוסף - הפעלת תכנית ממשלתית לאומית לסיוע לענף עם אופק התאוששות מאוחר שתכלול פיתוח תשתיות פיזיות ושיווקיות
- תשלום ספקים - מועד התשלום לספקים במגזר הציבורי ישונה וייקבע לעד 30 ימי עבודה מהגשת חשבונית.

הקלות בפתיחות עסקים :

- 1) פטור ממס לעסקים חדשים בענפים שנפגעו מהותית בקורונה : מוצע לתת פטור ממס לשלוש השנים הראשונות לקבוצה מצומצמת ורלוונטית המסתכמת בכ- 50,000 עצמאים אשר יענו על הקריטריונים לקבלת הפטור כדי לסייע לעסקים חדשים שלרוב אינם רווחיים בשנים הראשונות להקמתם. ההצעה הינה לתת את הפטור לעצמאים המרווחים עד 25,000 ₪ בחודש (300,000 ₪ בשנה).
- 2) יצירת פורטל דיגיטלי One Stop Shop לכל צרכי העסקים בנושאים הבאים :
 1. פתיחת עסקים - טופס מאוחד מקוון לפתיחת עסק, הכולל מסמכים מהגופים ; רשות התאגידים, רשות המסים וביטוח לאומי (בתוספת של Ask Once).
 2. מסמכים שעל בעל העסק לספק אפשרות לתשלומי אגרות : כיבוי אש, שילוט ורישוי עסק.
 3. תשלום מסים - מערך מקוון אחד בתשלום המסים, המספק מידע ומאחד את אפשרויות התשלום למקום אחד (מע"מ, ניכויים ומקדמות למס הכנסה).
 4. הוצאת ושינוי רישיון עסק - מקור מידע מעודכן ואחיד לגבי רישיון עסק מכל נותני האישור השונים, בנוסף ליכולת לבצע שינויים מסוימים בעסק מבלי להוציא רישיון עסק חדש, אלא עדכנו במערכת המקוונת. יש צורך בשקיפות בנוגע לנתוני בקשת רישיון העסק, והצגה למעסיק בכל שלב מה עליו לעשות והיכן הוא נמצא בתהליך הוצאת הרישיון. (ניתן ליצור מערכת דומה לנט משפט – המנהלת את כל תהליך המשפטי לכל אורכו, החל מהגשת כתב אישום תובענה או כל פנייה אחרת למערכת המשפט, המשך בכל שלבי הדיון המשפטי, וכלה בפרסום כל החלטה שהתקבלה, ובפרט פסקי דין וגזרי דין).
 5. הקצאת קרקע לעסק תעשייתי - מקור מידע מעודכן בנושא הקצאת הקרקע, בנוסף לטופס אחיד אשר מחבר בין רמ"י למא"ת והצגת משך הזמנים של טיפול בבקשות ובאיזה שלב בעל העסק נמצא בכל זמן.

התאחדות הקבלנים
בוני הארץ

התאחדות המלאכה
והתעשייה בישראל

איגוד חברות הביטוח

להב – לשכת ארגוני
העצמאים בישראל

איגוד הבנקים
בישראל

התאחדות המלונות
בישראל

ארגון חברות
האבטחה בישראל

התאחדות תעשיית
היהלומים בישראל

התאחדות האיכרים
בישראל

ארגון חברות לאספקת
משאבי אנוש בישראל

התאחדות ענף
הקולנוע בישראל

איגוד בתי ההשקעות

טל.

03-5162575

מייל.

office@bizisrael.org

אתר.

bizisrael.org

כתובת.

אריאל שרון 4,
גבעתיים, מגדל השחר

6. קבלת היתר בניה ואישור אכלוס - מקור מידע מעודכן בנוגע לקבלת היתר בניה ואישור אכלוס, יש צורך ליזמים לדעת באופן ישיר בפורטל, איזה תכניות והיתרים יש בכל מיקום, בנוסף לשקיפות מלא בנוגע למיקום היזם בכל שלב והצגת לוח הזמנים והמסמכים הנדרשים בכל שלב מהיזם.
7. בטיחות אש - מקור מידע מעודכן ושקוף בנוגע לדרישות בטיחות אש במקום אחד, בנוסף מידע הכולל את כל הקלות הנמצאות לבעלי העסקים השונים ודרך קבלתם בצורה מקוונת.

ריסון רגולציה חדשה ודחיית עלויות רגולטוריות

ריסון חקיקה פרטית וממשלתית ושינוי חוקי עבודה כגון:

- חוק שעות עבודה ומנוחה ובעיקר טיפול בסעיפים הקשורים לגמישות בשעות העבודה והגבלות לגבי יום המנוחה השבועית.
- חוק דמי מחלה ו"הקלות הבלתי נסבלת" בשימוש בו ("מחלת השימוע" לדוגמא).
- שינוי בחוק עבודת נוער כך שנער יוכל לעבוד ביום המנוחה השבועי, בענפים להם יש היתר עבודה ביום המנוחה השבועי.
- הסרת היטל ואגרות על עובדים זרים.
- צמצום בירוקרטיה של מענקי העסקת אוכלוסיות חלשות.
- ביטול אגרות והיטלים בעד שירותי שמירה או אבטחה ברשויות המקומיות.

מיסוד תשתיות ארוכות טווח למדיניות רגולציה חכמה בישראל

- תהליכים בקביעת רגולציה חדשה
- תהליכים ביישום רגולציה
- מיסוד ושינויים מבניים

על מנת למסד רגולציה חכמה במדינת ישראל יש צורך מהותי ביצירת ועדה מייעצת לנושא רגולציה, ועדה זו תפעל תחת משרד האוצר, בשיתוף עם משרד רה"מ ומשרד הכלכלה מטעם הממשלה בשיתוף עם נציגי ציבור מקרב ארגוני המעסיקים וארגוני צרכנים. החוק ייקבע כי כל רגולציה חדשה תידרש באישור הוועדה כשלב מקדים לקביעת רגולטורית (בחקיקה, תקנות או נהלים), לרבות המפרטים האחידים שנכתבים במסגרת הרפורמה ברישוי עסקים. החוק יסמך את הוועדה ההמיעצת לענייני רגולציה לבצע סקר משווה של כל חוק ותקנה רגולטורית קיימת, להשוותו לסטנדרט הנהוג במדינות ה OECD, ולבצע הערכת נטל רגולטורי (RIA) של כל חוק ותקנה (רגולציה) קיימת החורגת מהסטנדרט. כל חריגה שכזו תחייב את תגובת המשרד האחראי להסבר

התאחדות הקבלנים
בוני הארץ

התאחדות המלאכה
והתעשייה בישראל

איגוד חברות הביטוח

להב – לשכת ארגוני
העצמאים בישראל

איגוד הבנקים
בישראל

התאחדות המלונות
בישראל

ארגון חברות
האבטחה בישראל

התאחדות תעשייני
היהלומים בישראל

התאחדות האיכרים
בישראל

ארגון חברות לאספקת
משאבי אנוש בישראל

התאחדות ענף
הקולנוע בישראל

איגוד בתי ההשקעות

טל.
03-5162575

מייל
office@bizisrael.org

אתר.
bizisrael.org

כתובת.
אריאל שרון 4,
גבעתיים, מגדל השחר

על ההחרגה וקביעת תהליך עדכון והפחתה תוך פרק זמן שייקבע בהתייחס למידת הנטל הרגולטורי והחריגה מהנהוג במדינות ה OECD.

לדוגמא, בתהליכים של רגולוציה חדשה, יישום רגולוציה ושינויים ברגולוציה יש צורך בדברים הבאים:

- החלת RIA על כלל הרגולטורים במשק
- החלת RIA על הצעות חוק פרטיות ומוניציפליות (חוקי עזר)
- צמצום תחומים חופפים של רגולטורים
- קביעה מפורשת כי כל ההוראות שתחיל הממשלה על הרגולטורים כתוצאה מהקול הקורא יוחלו על כלל הרגולטורים
- החלת אישור עקב חוסר מענה - רגולטור שלא משיב לפניית עוסק בתוך 45 ימים תראה בקשת העוסק כמאושרת
- הגדלת סעיפי פטור מהיתר בניה
- הגדלת הקלות ופטורים על התקנת מערכות חשמל ירוק על גגות מבנים
- יש להקשות על תנאי הכחשת עסקה לשם מניעת הכחשות סרק של עסקאות שהתבצעו למען הגברת ההגנה על עסקים ורוכלים מהונאה

התאחדות הקבלנים
בוני הארץ

התאחדות המלאכה
והתעשייה בישראל

איגוד חברות הביטוח

להב – לשכת ארגוני
העצמאים בישראל

איגוד הבנקים
בישראל

התאחדות המלונות
בישראל

ארגון חברות
האבטחה בישראל

התאחדות תעשיית
היהלומים בישראל

התאחדות האיכרים
בישראל

ארגון חברות לאספקת
משאבי אנוש בישראל

התאחדות ענף
הקולנוע בישראל

איגוד בתי ההשקעות

טל.
03-5162575

מייל.
office@bizisrael.org

אתר.
bizisrael.org

כתובת.
אריאל שרון 4,
גבעתיים, מגדל השחר